

די דאס איז דאס הארץ, נאר די דארפט עס פארן צו זיין

תפילה

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

למדת אמת לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר
גיליון
נד
תשפ"ג

פרשת בא

אור להביות הלב של איש הישראלי
בעור מאד ער לב השמים לה'
יחברך, ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

לבב חכמה

מושגים בחסידות

סוד ההתקשרות לצדיק בשעת התפילה

כלי זיינו של משיח – של איש הישראלי / תרומת המשכן על ידי ישראל – הקמתה רק על ידי משה / סוד הקמת המשכן – תיקון קומת השכינה

מאחר שנתבאר במאמרים הקודמים שלזכות למודריגת התפילה שהיא בבחינת 'כלי זינו של משיח' צריך להקדים לזה דרגת יוסף - שמירת הברית, וגם תיקון הדעת כדי לידע איך ללחום ולהשתמש עם חרב התפילה, וזה נעשה על ידי שלימות תיקון המשפט שהוא עמודא דאמצעיתא - דרגת יעקב.

ואם כן, כיצד אפוא יבוא מי שרחוק מכל אלה לזכות גם הוא לזה הכלי זיין? ובמילים אחרות: כלי זיין זה, הרי נראה לפי התנאים הנצרכים להם, שהם מיוחדים למלך המשיח בעצמו שזכה לשמירת הברית ותיקון הדעת והמשפט בתכלית השלימות, וא"כ כיצד אפוא משמשת תפילה זו כ"כלי זיינו של איש הישראלי" (כמובא לשון זה בליקוטי עצות), הרי לאו כל אחד זוכה לשלימות נפלאה שכזו?

התשובה היא: "התקשרות לצדיק שהוא בבחינת משה - משיח". כלומר: מי שבאמת פועל כל תיקוני התפילה הוא הצדיק, ותפקידו הוא רק להביא לו את חלקי התפילות שלנו, והוא מרכיב מהם כלי זיינו ועולה באמצעותם באתערותא דלתתא לבחינת "נוקבא דפרדשקא", סוד "חוטם דאריך אנפין", ומקבל משם כח תפילתו הכלולה מחלקי תפילותינו.

זהו סוד בנין המשכן, שכל בני ישראל היו מצווים להביא תרומתם לצורך בניינה, אך מי שהקים אותה בפועל היה רק משה בעצמו; ויקם משה את המשכן".

שכן, סוד תיקון המשכן - סוד השראת השכינה בעולם - הולכת ונבנית על ידי הצדיק שהוא בסוד 'משה משיח', אולם כל זה באמצעות התרומות שלנו, שהם התפילות המובאות אלינו באמצעות ההתקשרות אליו בשעת התפילה.

והנה, על אף שעצם ההתקשרות, היא התקשרות הרצון והאהבה להצדיק, ומתוך כך נפשו קשורה בנפשו ונכללת בו. אעפ"כ צריך שיבוא הדבר לידי ביטוי באמירה ממש, וכמו שהזהיר רביה"ק לאנשיו שיאמרו קודם התפילה "הריני מקשר עצמי לכל הצדיקים שבדרונו" (שיחות הר"ן, רצו).

"וצריך כל אחד לכוון בתפילתו, שיקשר עצמו לצדיקים שבדורו, כי כל צדיק שבדורו הוא בחינת משה משיח... וכל תפילה ותפילה שכל אחד מתפלל הוא בחינת איבר מהשכינה, שהם איברי המשכן, שאין שום אחד מישראל יכול לאעלא שייפא בשייפא כל חד לדוכתיה, אלא משה בלחוד. בשביל זה צריך להביא ולקשר כל התפילות לצדיק הדור, כמו שכתוב 'ויביאו את המשכן אל משה', והוא יודע לאעלא שייפא בשייפא ולעשות אותה קומה שלימה, כמו שכתוב 'ויקם משה את המשכן'" (ליקוטי מוה"ר, ב).

עם לבבי אשיחה

לראות את מרדכי!

את מרדכי הצדיק אפשר לראות גם בימינו! ומי שיש לו שכל, מתכוון כבר עכשיו..

ומפרסמין תוקף הנס שנעשה על ידי מרדכי ואסתר על ידי מעשיהם והנהגותיהם שנהגו אז בחכמה נפלאה ובצדקות נורא ובקדושה גדולה, בזה מראין ומאירין אור פניהם הקדושים שהוא גנוח בתוך המגילה הקדושה, שהוא ספר שלהם הקדוש. על כן על ידי זה מאיר עלינו הארת פניהם הקדושים, שעל ידי זה היה תוקף הנס" (ליקוטי הלכות, תפילין ו, כג). והולך ומפרט שם איך כל ההצלה מקליפת עמלק, הוא ע"י ראיית פני מרדכי ואסתר.

ר' מנחם: מה זה אומר בדיוק "לראות אור פני הצדיק" בספרו?

רבי שמחה: זה אומר שכשהאדם זוכה, אזי כשהוא פותח את הליקוטי מוהר"ן, הוא לא רק לומד את התורות הנפלאות, אלא רואה שם את אור פני רבינו... הוא מקבל הארה ורוחנית מהלימוד, וזוכה להתנוצצות המוחין, ונשמתו מתעוררת וקמה לתחיה!

(כמבואר כל זה בליקוטי מוהר"ן תניינא תורה ע"ב, ובליקוטי תפילין ה"ו).

אגב; אם דיברנו על כך, יש להזכיר שהדבר אינו קשור רק למגילת אסתר, אלא גם ליציאת מצרים, עליה אנו קוראים בפרשיות אלו.

שכן: "עיקר יציאת מצרים היה בזכות ראיית פני הצדיק, בחינת 'וראך ושמח בלבבו' (עי"ש באריכות) וכן כל ישראל ראו פני משה והאמינו בו, כמו שכתוב 'ויאמן העם', כי עיקר הראיה הוא כשהוא באמת ובאמונה שאז נקרא ראייה, כי כשרואה פני הצדיק ואינו מאמין אין זה נקרא ראייה כלל, כי באמת אינו רואה את הצדיק כלל מאחר שלפי דעתו אינו צדיק, כי אינו מאמין בו, נמצא שאינו רואה את הצדיק כלל. אבל ישראל ראו את משה והאמינו בו, שזה עיקר ראיית פני הצדיק, ועל ידי זה נמשך עליהם התנוצצות המוחין, ועל ידי זה נגאלו ממצרים בליל שימורים שהאיר עליהם אז הארה גדולה" (שם, יב).

רבי שמחה: השבוע, ביום ד' שבת, התחילו הארבעים יום שלפני פורים!

ר' מנחם: אם אני זוכר נכון, מיד אחרי חנוכה כבר דיברת אתי על פורים.

רבי שמחה: אמת. הקראתי לך אז את לשונו של רבי נתן ב"ר יהודה מטבריה שכותב במכתבו: "כמו שעשה אדמו"ר מוהרנ"ת צוק"ל שתיכף אחר חנוכה היה עוסק בענין פורים, כי לפי דברי רבינו ז"ל עתה הוא התחלה של כל ההתחלות".

אבל עכשיו, כבר אפשר וצריך לכל הדעות להתכוון לקדושת ימי הפורים. כבר התחילו הארבעים יום, וידועה השיחה של מוהרנ"ת שאמר פעם לפני פורים, שכשהאדם צועק להשם יתברך ארבעים [וי"א שלשים] יום קודם פורים "הציילני מקליפת המן עמלק", יזכה לראות את מרדכי הצדיק בשעת קריאת המגילה!

ר' מנחם: האם ראית פעם את מרדכי במגילה?

רבי שמחה: בוודאי!

ר' מנחם: ידעתי שאתה בעל מדרגה, אבל לא ידעתי שעד כדי כך... האם מותר לי לשאול איך נראה מרדכי? כמו בתמונות של וקסברגר?

רבי שמחה: לא מדובר על 'תמונה' או חיזיון של רוח הקודש, אלא על ראיית אור פני מרדכי בשעת קריאת המגילה.

אם צועקים לה' ארבעים יום: אנה ה', רחם עלי, תציל אותי מהקרירות של עמלק, מהטומאה של עמלק, מהעצבות והמרה שחורה, מהספיקות והבלבולים, מהשינה וטעם המיתה של עמלק, ומתחננים בכל לב ונפש לזכות לקדושתם של מרדכי ואסתר - זוכים בעת קריאת המגילה לקבל אור רוחני של התחזקות והתעוררות נפלאה!

אם זוכים - מקבלים בפורים את קדושת מרדכי, קדושת הצדיק האמת, וזה נחשב כראיית פניו הקדושים ממש.

וכלשון מוהרנ"ת בליקוטי הלכות: "כי איתא בדבריו ז"ל (ליקוטי מוהר"ן סימן קצ"ב) שדיבור אמת של צדיק האמת הוא בחינת 'פניו ושכלו ונשמתו', ואיתא שם שבכל ספר של צדיק יש בו בחינת פניו שכלו ונשמתו, עיין שם. וזה בחינת מקרא מגילה, שהוא בחינת הארת פני מרדכי ואסתר, כי הם דברי אמת שלהם, כמו שכתוב 'דברי שלום ואמת'. כי כשקורין את המגילה

שימו לב! על ידי ראיית פני הצדיק מבטלין עצבות ועצלות ותאוות רעות! (ליקוטי עצות)

סוד קריאת שמע שעל המטה (ב)

מכיר ומודה על האמת, ומודה ומתוודה שחטא ופשע נגד השם יתברך ומכניע עצמו לפניו (עיי"ש בליקו"ה דברים נפלאים בזה, שעיקר הוידוי הוא נקודת האמת שבלב).

והנה, בדברי רבינו (בליקוטי מוה"ר"ן, שם בתורה ל"ה) מבואר שע"י האמת שבלב ממשיכים אור החשמ"ל מעולם הבינה. נמצא שכשהאדם אומר וידוי מתוך האמת שבלב, ממשיך על עצמו אור גדול זה, ששומר על הנשמה והאמונה מהחיצונים. **"ואזי השינה היא טובה גדולה אליו, כי זוכה על ידי השינה לחדש מוחו ושכלו, היינו נשמתו, בתוך האמונה, בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך"**.

ואכן, כשקורא קריאת שמע שעל המטה בכוונה ובמסירות נפש, ומתוודה על עוונותיו - פותח ה' בפני הנשמה בעלייתה השמימה, את שערי האמונה הקדושה, ומתחדשת לגמרי.

וכדברי מוהר"ן בליקוטי תפילות: "ותזכני לקרות קריאת שמע שעל המטה בקדושה גדולה ונוראה, ובמסירת נפש על קדוש השם באמת. ואזכה להתוודות על כל חטאתי ועוונותי ופשעי קודם השינה, ולשוב בתשובה שלימה על כל מה שפגמתי באותו היום... ואתה תרחם עלי ותמחל ותסלח לי ותכפר לי על כל מה שפגמתי נגדך. ותטהר את נפשי ורוחי ונשמת, ותצוה ברחמיך לפתוח לנשמת שער הרחמים, שערי האמונה הקדושה. ותיכנס נשמת לתוך האמונה הקדושה בשעת שינה, עד שתעלה על ידי האמונה לאור הפנים דקדושה, עד שאזכה לחדש את נשמת שכלי, להמשיך עלי ולקבל בכל פעם שכל חדש ונשמה חדשה מאור פניך דרך האמונה הקדושה" (ליקוטי תפילות, תפילה ל"ה).

ת. אמנם, כפי שלמדנו; כדי שתישמר הנשמה והאמונה מאחזות החיצונים, עלינו להמשיך אור החשמ"ל מעולם הבינה. ולכן יש לקרוא את הקריאת שמע שעל המטה מתוך כוונה למסור נפשו על קידוש השם.

"כי על ידי מסירת נפש על קידוש השם, על ידי זה נכללת נשמתו בבחינת בינה אימה עילאה, כמבואר בכוונות האריז"ל. ואזי הוא זוכה להמשיך משם, מבחינת בינה, בחינת חשמ"ל כדי לשמור את האמונה בשעת שינה, שלא יינקו ממנה החיצונים" (ליקוטי הלכות).

וידוי לפני השינה:

זו גם סוד הוידוי שאומרים לפני השינה, בסדר ק"ש שעל המטה. שכן, ענין הוידוי הוא שהאדם

השבוע נבאר בס"ד סוד קריאת שמע שעל המטה, על פי המבואר בליקוטי הלכות, ה' ק"ש שעל המטה הלכה ב', המיוסדת על תורה ל"ה בליקוטי מוה"ר"ן.

התחדשות הנשמה ע"י השינה:

א. מלבד מה שמוטל על האדם לשמור את שכלו ומוחו שלא ייכנסו בו מחשבות זרות, חכמות חיצוניות, והרהורים רעים. הרי הוא צריך גם לחדש את מוחו בכל פעם, והתחדשות השכל הוא **על ידי השינה** (ויש כמה בחינות בשינה, כמבואר שם בליקוטי מוה"ר"ן, עיין שם).

ב. בשעת שינה עולה הנשמה - שהיא השכל - למעלה, ונכללת בתוך המלכות שהיא ה"אמונה" הקדושה. ועל ידי זה היא מתחדשת, שכן האמונה מתחדשת את הנשמה והמח, ובבוקר היא חוזרת חדשה, בבחינת **"חדשים לבקרים רבה אמונתך"**.

ג. אמנם, כשהנשמה עולה למעלה בשעת שינה ונכללת ב'אמונה', היא צריכה שמירה שלא יתאחוז בה החיצונים רח"ל. והשמירה לזה היא: **להמשיך אור החשמ"ל מעולם הבינה, להלביש את המלכות שהיא האמונה, ואז אין החיצונים יכולים לינוק ממנה.**

קריאת שמע שעל המטה במס"נ:

ד. לפי מה שלמדנו, יובן הסוד מדוע אנו קוראים 'קריאת שמע' לפני השינה. שהרי למדנו שבשעת שינה צריכה הנשמה לעלות ולהיכלל בתוך ה"אמונה", ולכן אנו קוראים קריאת שמע, שהיא הכרזת האמונה הקדושה ביחוד ה' - "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" - ובזה אנו גורמים שתעלה נשמתנו, מוחנו ושכלנו, בעת השינה, בתוך האמונה הקדושה, ותתחדש שם.

נהמת לב

קריאת שמע שעל המטה בכוונה גדולה

ואזכה לקרות קריאת שמע שעל המטה בקדושה גדולה ובמסירת נפש ובכוננת הלב באמת בראוי, באפן שאזכה להרג כל המחבלים ומזיקין וכל הסטריין אחרנין על ידי קריאת שמע שעל המטה. ואזכה שתכלול נפשי ורוחי ונשמת בתוך כלליות נפשות הקדושים של בני ישראל, ובתוכם תעלה נפשי עמהם אליך בשעת שנת. ותתיה נפשי פקודה ומסורה בידך לבד. כמו שכתוב: "בידך אפקיד רוחי, פדיתיה אותי יהוה אל אמת".

פרק נ"ד

תולדות חייו הקדושים של גאון עוזנו מוהר"ן ז"ע

ע"פ ספר 'כאש ובמים' באדיבות מכון 'תחלת צבי' • מעבד ע"י הר"ר דוד דגן

טב העולם

כאן מוליכים את היהודי שהדפיס את ה'סיפורי מעשיות'!

ואם אמנם הדברים הנדפסים בספר כאילו נאמרו לאלפים ולרבבות, לעומת זה ראינו כי כבר התחילו הדברים להתפשט בכתב על ידי העתקות רבות, ואין הבדל בין דברים הנכתבים לדברים הנדפסים. וגם לא מראש בסתור דיברם (ע"פ לשה"כ בשיעור מח), כי כל מי שיש לו עיניים יראה וכל מי שיש לו לב יבין כי לא דבר ריק הוא מכס, ואם ריק הוא - מכס. כי דברים הללו עומדים ברום גבהי מרומים. ... ואמר שאלו המעשיות הם חידושים נפלאים ונוראים מאוד מאוד, ויש בהם דרכים נסתרות ועמוקות מופלג מאוד. וראויים לדורשם ברבים, לעמוד בבית-הכנסת ולספר מעשה מאלו המעשיות, כי הם חידושים גבוהים ונוראים מאוד מאוד. גם מי שלבו שלם ובקי היטב בספרי קודש ובפרט בספרי הזהרה הקדוש וכתבי האר"י ז"ל, יוכל להבין ולדעת קצת מעט רמזים באיזה מעשיות, אם ישים לבו ודעתו עליהם היטב."

ואמנם, לימים בהלויית מוהר"ן תכריז תלמידו הנאמן רבי נחמן מטולטשין "כאן נושאים את היהודי הקדוש רבי נתן שהדפיס את ה'סיפורי מעשיות' הקדושים של רבינו הקדוש".

"זה אשר העידונו להביאם לבית הדפוס" - כותב מוהר"ן בהקדמת ה'סיפורי מעשיות' שנדפס לראשונה בשנת תקע"ו, חמש שנים לאחר הסתלקות רבינו, באוסטרהא. זאת יסופר, כי כשהשיא מוהר"ן את מרת חיה בתו הצעירה של רבינו, בשנת תקע"ד, הגיע אחד מגדולי צדיקי הדור לחתונה, שם ראה את כתב היד של 'סיפורי מעשיות' ותמא: "היתכן שסודות התורה יצאו לאור בשפה פשוטה להמון העם כ'מעשה ביכל' (ספר מעשיות)?" מוהר"ן ששמע זאת, חלשה דעתו מעט, כיוון שיצאו הדברים מפי מי שרבינו החשיבו מאוד וכינהו 'צדיק ולמדן'. נטל את כתב היד, נסע לאומן והשתטח על ציון רבינו, לאחר מכן אמר כי אינו מתפחד כלל, וידפיס את הספר. והוסיף ואמר: "לזכות יחשבו לי, כשישאנו אחרי פטירת לבית החיים, יאמרו 'כאן מוליכים את היהודי שהדפיס את ה'סיפורי מעשיות' של רבי נחמן".

בהקדמתו לספר מתייחס מוהר"ן לאותה טענה, וכותב: "זאת לדעת, כי עיקר כוונתנו בהדפסת אלו סיפורי מעשיות, הוא רק בשביל אנ"ש החוסים בצל קדשו, התאבים ומצפים ומשתוקקים לשמוע דברי הקדושים.

בקץ תקס"ו נסע רבינו למדוודיבקה וסביבותיה. באותה נסיעה סיפר 'מעשה' מופלא, על בת מלך שאבדה ועל השני למלך שהלך לחפשה במסירות גדולה ולהשיבה לאביה. כשחזר מנסיעתו אמר למוהר"ן: "בדרך סיפרתי מעשה שכל מי שהיה שומעה היה לו הרהור תשובה", ואז חזר וסיפרה בפניו.

בראש השנה הסמוך, תקס"ז, גילה רבינו את המאמר 'פתח רבי שמעון, שבו נאמר כי מי שנפל מכל ה'שבעים פנים' של תורה ויש' את ימיו - אי אפשר לעוררו משנתו הרוחנית בשום פנים, כי אם על ידי 'סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות' (ליקוטי מוה"ר"ן, ט).

מאותו זמן החל רבינו לספר מעשיות מופלאות. הוא הביע את רצונו שהמעשיות שסיפר יובאו לדפוס באופן שהכל יוכל לקרוא בהן, וכה אמר "בדעתי להדפיס ספר מעשיות, שלמעלה יהיה כתוב בלשון הקודש ולמטה בלשון לעז (=אידיש)". רבינו הוסיף "מה יוכלו העולם לברר על זה? הלא על כל פנים הם מעשיות נאים לספר!".

בעקבותיהם של החסידים בדורות שעברו

וגם צידה לא עשו להם

מיים בואו לאומאן ועד יומו האחרון, נתקשר ר' שמואל מאיר אנשין ז"ל ברבינו הקדוש בעבודתו אהבה, ועד יומו האחרון בערה האש של רבינו ז"ל בקרבנו. בהיותו בארדיטשוב זכה להימנות על בני החבורה המקורבים אל רבי אברהם ב"ר נחמן, ועל פי עצתו זכה לעלות ולקבוע מושבו בארץ הקודש, וזה אשר הציל אותו ואת דורותיו משמד רוחני וגשמי.

גם בארץ ישראל ביטל עצמו לדעת אותו חסיד וגאון אלוקי, ועל פיו עזב את פרנסתו המעוטה ממלאכת הדפוס הקרובה אל מעונתו שביפו, וכל זה עקב הדישה ממקום העבודה לעסוק גם בהדפסת ספרי מיונות של עוזבי התורה ה", אשר בסתר ובגלוי הכריזו מלחמה על ה' ועל משיחו ר"ל.

או אז עזב את יפו, ויט אהלו מקדם לבית א-ל, עיר הקודש והמקדש, שם חי חיי צער כדרכה של תורה בכלל, ובפרט בא"י הנקנית ביסורין, והקים את משפחתו הברוכה והגדולה בלי עין הרע, אשר היתה לשם דבר בין אנשי ירושלים של מעלה, ובמיוחד לשם ולתפארת חסידות ברסלב בארץ הקודש.

בירושלים התפרנס כדי חיונו, מקניית ומכירת פריטים עתיקים, ככתבי יד וספרים ישנים. וכאשר הגיע מצב קשה, ושנות רעב פקדו את עיר אלקינו ואת יושביה, כמעט שלא היה לו לחם לאכול, וכי מי קונה מצרים כאלה בעת בצורת? ובכך נחלש גופו מבלי מזון ומחיה, עד שהחליט לבית ברירה לילך בשארית כוחותיו להירשם בין הפליטים הבורחים למצרים. תוך כדי עמידתו בתור ההרשמה, נתעורר ואמר בליבו: "טוב מותי בארץ ישראל מלחיות במצרים", וחזר לביתו חולה וחלוש, כשהוא שוכב במיטתו מבלי כח לזוז, וכמעט שנתעלף.

לפתע נכנס לביתו יהודי, ושאל אם יש לו ספרים למכור. עקב חלישותו הגדולה, לא הצליח לירד ממיטתו, אלא רמז לו שילך ויקח לעצמו הספרים מארון המכירה. הלה לקח ספר, ושילם עבורו נאפוליון של זהב, שהיה שוה הרבה יותר ממחיר הספר שלקח. כשהוא מוסיף ואומר: קנה לך בזה מאכלים טובים ויקרים ומזינים, ור' שמואל מאיר עונה לעומתו: עדיף לי לקנות מאכלים זולים למזון יהיה לי לזמן רב יותר. ענה האיש: 'קנה מאכלים טובים אף שהם יקרים, ואם תם הכסף, בוא אל ביתי ואכלכל אותך ואת ביתך', כשהוא מוסר את כתובתו ומקום מגוריו.

וכן עשה ר' שמואל מאיר; התנמק וקנה מאכלים טובים ובריא, ובכך ניצל מלמות ברעב. ובשבוע הבא פנה אל הכתובת המיועדת, והאיש הנ"ל פתח את ביתו ולבו כאולם, ונתן לו עוד מטבע יקרה. וכן נהג כל ימי הרעב, עד אשר הרחיב ה' בארץ, ומצב הרעב הסתיים. אז ניסה ר' שמואל מאיר לילך שוב אל הכתובת הידועה והקבועה, ולא נמצא האיש בביתו. ניסה לשאול שכנים וקרובים, ולא היה מי שידע פרטים אודותיו, והיה לפלא.

ר' שמואל מאיר אנשין ז"ל

בצעירותו הלהיבו חסיד ברסלב בעת היפגשו עמו בעירו ז'נקוב והסיתו לנסוע לאומאן, היה זה בתחילת חודש אב תרס"ב, הוא הגיע לאומאן בה' אב תרס"ב ושהה שם עד תחילת חודש חשוון תרס"ג. ר' ברוך ברדיטשוב ע"ה הציע לו ללמוד ליקוטי הלכות, ולמד את שמונת כרכיה, ומאז הפך לחסיד ברסלב בכל ליבו ונפשו.

הדיבור שפועל בזמן הנכון...

השבוע נפגשתי עם יהודי שמוכר לי היטב כבעל יסורים גדול. ביקשתי ממנו: 'ספר לי על איזה רגע של התחזקות מול הנסיונות שאתה עובר', והוא החל בדבריו המדהימים:

לפני יותר מארבע עשרה שנים - הוא מספר - קיבלתי במתנה משמים בן שסובל מתסמונת נדירה. כמובן, מאז, אני מתפלל לה' בלי סוף שכל ילדי יהיו בריאים ושלמים, חכמים ונבונים לעבודת הבורא.

למרות שרצינו שזה לא יקרה שוב, וכל כך הרבה התפללנו ובכינו על כך, אך כנראה שמשמים רצו אחרת; לאחר שעברו כעשר שנים וזכינו לכמה ילדים בריאים ומוכשרים, הכינו אותנו הרופאים לגרוע מכל.

חרדה איומה אחזה בי לשמע דברי הרופאים. כל מי שידוע מעט מה המשמעות של ילד שכזה בבית, מבין כמה בשורה שכזו היא קשה ונוראה. לא הייתי מסוגל להאמין למשמע אוזני, ומיד כשיצאתי את חדר הרופא שמתי את פעמי לציפון הרשב"י במירון. שם אצל רבי שמעון התחננתי בדמעות לה' שהוא כל יכול שימתיק את הגזירה מעלינו, ויחון אותנו בבן בריא ושלם.

אני בטוח שתפילותיי לא שבו ריקם, אבל כנראה את פעולתם השלימה נראה רק לעתיד לבוא, שכן כעבור שבועות ספורים זכינו לחבוק בן נוסף, גם הוא עם אותה תסמונת שהולכת להעמיד אותנו בנסיונות אדירים.

אני לא יכול לתאר מה הרגשתי באותו רגע שראיתי את התינוק, הרגשתי שעולמי נופל עליי. היצר הרע החל להשתולל בקרבי מתוך כל הכאב העצום, לא ידעתי איך נחם את עצמי על הייסורים והקושיות שעלו בלבי.

הרמתי את העיניים לשמים כבזו מין כמיהה. ידעתי שה' מנהל אותי בכל רגע, וביקשתי ממנו שיעזור לי לצלוח את התהום הנוראית של הקושיות שאיימו למוטט אותי.

לב הפרשה

ולא יכלו להתמקמה וגם צידה לא עשו להם (יב לט)

בחינה זו - אומר מוהרנ"ת - ישנה בכל אדם ובכל זמן. כי כל אחד ואחד כשהוא משוקע בתאוות והבלי עולם הזה, בחינת גלות מצרים, ואי אפשר להוציא משם בשום פנים, אבל ה' יתברך חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח, ועל כן הוא יתברך ברחמי שולח לו לפעמים התנוצצות והתעוררות גדול בלבו שישבו לה' יתברך. וצריך לחוס על נפשו, ותיכף כשבא עליו התעוררות לתשובה, ימהר להימלט על נפשו ואל יסתכל לאחוריו כלל. כי אם יתחיל לחשוב 'איך ומה', בוודאי יחזור וישבו לאיזולתו ח"ו.

וגם אסור לו אז להתחיל לחשוב מהיכן יתפרנס, רק יבטח בה' וישליך עליו יתברך יתנו והוא יכלכלהו. וזה בחינת 'וגם צידה לא עשו להם', שכשצריך לברוח מפח יוקשים, אסור לחשוב על פרנסה וצידה. כי כשנפלים על האדם רוצחים וגזלנים או חיות רעות, והוא מממה לברוח מהם, בוודאי אינו חושב אז מהיכן יתפרנס וכיצא. מכל שכן כשהאדם צריך לברוח מן השאול תחתיות ומתחתיו, ומיסורי עולם לחיי עולם, איך הוא צריך לברוח למהר ולהימלט על נפשו ולא יביט לאחוריו כלל, כי אינו יכול להתמקמה, וגם צידה ופרנסה לא יעשה לו ויבטח בה' וישען באלקיו כי לא יעזבוהו" (ליקוטי הלכות, גילוח ג, ב)

עיקר הקושי שלי היה, מפני שראיתי אנשים רבים סביבי, מתוכם הרבה יהודים שנמצאים בדרגה רוחנית נמוכה ממני, וכאב לי שרק אני סובל כל כך.

מיד באותו רגע הבזיק בי כמין ברק, ונזכרתי בשיחה של הרבי בסוף ליקוטי מוהר"ן תניינא (תורה קי"ז) שם מביא הרבי חיזוק לאנשים שדווקא כשהם מתקברים לקדושה קורה להם מקרה בלתי טהור. והרבי מחזק ואומר שהרי רואים שאפילו אצל הכהן גדול ביום כיפור מונים את העובדה שהוא נשאר טהור כאחד מעשרת הניסים, זאת למרות שהוא הגיע אז לשיא קדושתו, ואם כן מה לו לאדם שפל להלין על כך שהוא נפל? וכי הוא חושב בעצמו שהוא ראוי לנס כמו הכהן גדול!?

גם אני התחזקתי מכך מאד, שהרי כל ילד שנולד לי הוא נס נפלא, ואפילו אם אכן התפללתי כל כך... וכי גדול אני מהכהן גדול ביום הכיפורים שהיה צריך לנס מיוחד כדי להינצל!?

קשה לי לתאר את החיזוק שנתנו לי דבריו אלו של רבינו; דברים שלמדתי אותם כמה וכמה פעמים ולא מצאתי בהם שום חיזוק מיוחד, ודווקא עתה - בעת נסיון וקושי - הם האירו את לבי והשיבו את נפשי. ראיתי בחוש כיצד מתקיימים בי דבריו של רבינו שאמר: "לפעמים אני מדבר איזה דיבור לאיזה אדם, ואין הדיבור עושה פעולתו עד לזמן רחוק. כמו

שיש כשנותנין איזה סמים לרפואה, לפעמים הסם עושה פעולתו ומועיל מיד, ולפעמים צריך הסם לשהות בתוך האדם איזה זמן ואחר כך הוא עושה פעולתו. כמו כן יש דברים שהוא מדבר שהם מונחים אצל האדם ואינם מעוררים אותו עד לזמן רחוק. אבל סוף כל סוף יעשה הדיבור פעולתו ויועיל בוודאי" (שיחות הר"ן, רז).

לאחר מכן החלטתי מיד שאני חייב ללכת עם העצה של 'המתן' (ראה ליקוטי מוהר"ן תורה ו' ובקיצור שעליה) אחרת אני לא יוכל לשרוד אפילו עוד רגע.

כמו שהרבי מביא שבשביל לזכות לקדושה צריך המון המתנה ועקשנות, החלטתי שאני רוצה לבחור בדרך הזו עד הסוף, וגם אם אני לא יבין מה התשובה המלאה לקושיותיי, אני לא יפסיק להאמין שיום אחד אזכה לנחמה אמיתית.

ארבע שנים תמימות (!) - מסיים אותו יהודי - ארך לי כדי להירפא מהפעע שנפער בלבי, ובה"ה שבכוח הרבי זכיתי להתגבר ולחכות שנים ארוכות וקשות כל כך.

הגיע הזמן לחיות!

תחת כותרת זו, יצאו בארגון 'לטייל בתורתנו' בפרוייקט אדיר, בו פורסמו מודעות בכל רחבי ארה"ק ובאמצעי הפרסום השונים, הפונים לכלל מבקשי ה' מכל המגזרים, ליטול חלק בלימוד תורה ל"ג.

פורסם, כי בסוף זמן חורף יתקיים מבחן מקיף על החומר באולם ענק בירושלים, למאות משתתפי התוכנית, ובו יענקו מלגות בסך מאות שקלים לכלל המשתתפים.

לפרטים נוספים חייגו לקו 'לטייל' במספר 046277313 או בדוא"ל lb046277313@gmail.com

מהנעשה והנשמע

גבול אוקראינה - מולדובה: מקווים כי בחסדי ה' הגיע הסוף לעיכובים הרבים והמיותרים של אנ"ש בגבול. פורסם כי נחשפו השחיתויות של פקדי הגבול בבקשת שוחד, ומעתה בע"ה תיחסך ההמתנה ומתן השוחד מאנ"ש הנוסעים לאומן וממנה.

ישיבת ברסלב בני ברק: יצא לאור ביטאון מפואר ומושקע בשם 'הבאר', במטרה לאחד את בוגרי ותלמידי הישיבה לדורותיה, לאורו של רבינו הנגמ"ח זיע"א.

חבורות הנערים מורשת הנחל: במסגרת ההתחדשות הכללית של החבורות, נפתחה 'חברה' חדשה לצעירי הצאן ברמה ד' בבית שמש.

בית מדרשינו נחלת חן בי"ש: נערך סיום 'סיפורי מעשיות' ומעמד 'תפילה בכוח' בהשתתפות הרה"ח ר' אברהם שמואל קורנבליט שכיט"א.

הוצאת משך הנחל: במסגרת הקונטרסים על גדולי החסידות שיוצאים לאחרונה בימי ההיכלוא, הופיע קונטרס חדש בשם 'מיינ מתיקין' על הרה"ק רבי זושא מאניפאכי זיע"א.

בית מדרשינו הגדול מא"ש: נערך מעמד תפילה לרפואת כל חולי עמ"י, ובפרט אנ"ש מתפללי ביהמ"ד.

נקודת הסב

לפעמים נופל האדם בדעתו כל כך עד שאי אפשר לו להחיות את עצמו בשום דבר, כאלו אין בו שום טוב כלל. אז צריך להפך הדבר ולהתחיל מצד השני, ולחשב במחשבתו: אם כן, כפי דעתי אני בלי רע לגמרי ואין בי שום טוב כלל! ואז דיקא מתחיל להרגיש בעצמו הנקודות טובות שנמצאו בו עדין, בי בנגד הגרוע והרע לגמרי, בודאי ימצא בעצמו גם בעצם גרועות כמה וכמה נקודות טובות, ועל ידי זה יתיה את עצמו.

(משיבת נפש, בד)

האם עלי לדאוג ל'תיקון העולם'?

האם אני אמור להתייחס לכל מה שקורה בעולם, או שמא עלי להתעלם ולהשקיע בעבודת ה' הפרטית שלי? למי שייך התפקיד של "תיקון העולם"?

שאלה: רציתי לברר מהי ההתייחסות הנכונה לפי דעת רביה"ק, כשמגיעים לאחזני מקרים של צער ח"ו, הן של אנשים פרטיים, והן בכלליות צרות ישראל, בגשמיות או ברוחניות. מצד אחד: אם אני מתייחס אליהן ולוקח אותם ללב, אני מרגיש שזה גזל ממני את טיפת ישוב הדעת שעוד נשאר לי לעבודת ה' [זהה] מצוי מאד בשעת התפילה כשגבאי הצדקה מחלקים את העלוני ההתרמות עם כל מיני צרות וטרגדיות רח"ל שזה הורס לי את כל המוחין של התפילה]. מאידך, להתעלם מהם כאילו אינם קשורים אלי כלל ולהוציא עצמי מן הכלל, גם לא נראה לי לגמרי נכון. ובכן מהי ההתייחסות הנכונה בזה?

והלך עבודתו הפרטית היא חוליה אחת מכלל החוליות המביאות לידי גמר תיקון העולם. וכמה שהדבר נשמע גבוה, בכל זאת עלינו לדעת את תפקידינו ואי אפשר להשתמש מזה, וכתשובת רביה"ק לאנשיו שטענו לפניו "ושאלו אותו אז, כי אין זה צריך לנו עכשיו כי אנו רחוקים עכשיו להתפלל על זה לפי מדריגתנו עכשיו? השיב להם: הלא ישמעו אזניכם מה שפיכם מדבר בהתורה הזאת, כי הלא מבואר כאן שכל אדם מחויב לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי, ואם כן החוב מוטל על כל אחד ואחד בהכרח ואינו יכול לפטור עצמו מזה!" (מוהר"ג בהקדמתו לספר ליקוטי תפילות).

ובדרך הלצה: גבאי הצדקה הם בסך הכל שלוחי מרום להודיענו בשעת תפילותינו - שאז אנו ממשכים ומורידים את השפע לכל העולמות - מהו מצב העולם, וכמה ולהיכן צריך להמשיך השפע... ואם אתה מרגיש שהמוחין נהרסים, אזי נא ונא ראה ועיין יותר בתיקון העולם...

אלא שכאן יש להדגיש: כל דבר צריך להיות בעתו ובזמנו הנכון. ולכן, בשעת התפילה, תיקון חצות, התבודדות, אמירת תהלים, ליקוטי תפילות - אז אכן הזמן להתפלל על הפרט ועל הכלל [ואגב, טוב ונכון להתייחס לכל הפתקים שתלויים בבתי כנסיות וכיו"ב, עם בקשות "נא להתפלל ל..."] שכן, מלבד המידות טובות של השתתפות בצער חברו, הרי גם תיקון העולם מופקד בידינו, ועלינו להתפלל עבורם]. אולם בשאר כל היום - עלינו להיות בשמחה עצומה. וכשם שאנו צריכים לשכוח מהדברים הפרטיים שלנו, העלולים להביא אותנו לעצבות, עאכ"ו בענייני הכלל. ואדרבה, עצם התחזקותנו בשמחה, יביא את העולם לתיקונו ומילוי חסרונו (וכמבואר שם בתורה ה' יעו"ש).

[כמו כן יש לזכור, שסכנת ה'יריבו אור" קיים כאן בשיא התוקף, אם נכנסים בזה באופן שאינו נכון, ואין כאן המקום להאריך בזה].

והיוצא למעשה, שכל מה שאנחנו שומעים אינו אמור להפריע ולהשבית את העבודת ה' שלנו, אלא אדרבא, העבודת ה' שלנו אמורה להביא את העולם לתיקונו.

תשובה: אם נסכם את שאלתך מזווית עמוקה יותר, נראה שהיא כך: כיצד אני אמור להסתכל על עצמי בעבודת ה'? כאיש פרטי ויחיד שיש לו כאן עסק פרטי ואישי עם השי"ת, וממילא כל מה שקורה מסביב נשאר מחוץ לתחום שלי ואינו קשור אלי כלל. או שאני חלק בלתי נפרד מכלל ישראל יחד, וממילא אין שום מקום להתעלם מכל מה שקורה עם הכלל ועם הפרט, שכן גם כל העסק שלי בעבודת ה' הוא חלקיק קטן מהעסק הגדול והכללי של תיקון העולם.

ואמנם אחרי הניסוח הזה, התשובה עולה מאלה. שכן, פשוט וברור שעסק העבודת ה' הפרטית של כל יהודי הוא חלק מהבנין הכללי של גילוי מלכות שמים בעולם ותיקונו. ולא עוד, אלא שכל קומת נפשות ישראל היא קומה אחת גדולה, וממילא כשיש צער ח"ו במקום אחד של הקומה, נכללת כל הקומה בצער זה. אי לכך, ודאי שאין שום מקום להתעלמות, כי 'מבשרך אל תתעלם'. וגם אם אין אנו מרגישים לפעמים את צערו של חברנו באופן טבעי, מצווים אנו לעורר את ההרגש הזה, וכדברי רביה"ק בשיחות הרי"ן (שיחה לט): "ראוי שירגיש צרת יחיד מכל שכן צרת רבים ח"ו בלב, כי אפשר שיידע מהצרה ח"ו ויודע בבירור כאב הצרה ח"ו, ועם כל זה ליבו אינו מרגיש הצרה כלל, ועל כל פנים צרת רבים ח"ו ראוי שהלב ירגיש כאב הצרה. ואם אינו מרגיש צריך להכות הראש בקיר - היינו להכות הראש בקירות לבבו, כמובא במקום אחר על פסוק 'ידעת היום והשבות אל לבבך', שצריך להביא הדעת בהלב".

יתירה מכך: חכמינו ז"ל הרי אומרים "כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם" (סנהדרין לו ע"א). והנה, אם היה מקום להבין ולחשוב ש"שבילי" פירושו כעסק פרטי ואישי, הרי בא רביה"ק ומעמידנו על ההבנה הנכונה והעמוקה בענין, ומסיק לנו את המסקנה המעשית שעולה מההשקפה הזאת, וז"ל: "צריך כל אדם לומר 'כל העולם לא נברא אלא בשבילי' - נמצא כשהעולם נברא בשבילי, צריך אני לראות ולעיין בכל עת בתיקון העולם, ולמלאות חסרון העולם, ולהתפלל בעבורם" (ליקוטי מוהר"ן, ה).

והרי שכל יהודי פרטי מופקד בידו הענין לראות ולעיין בתיקון העולם ולמלאות חסרונו ולהתפלל על כך.

טלפון בא"י: 02-5021316 • בארה"ב: 845.584.1011
אימייל: levuvy148@gmail.com
להערות, לתרומות והוצאות או להפצת הגיליון באזור מגוריך, נא להשאיר הודעה במערכת לקבלת העלון מדי שבוע ניתן לשלוח אימייל למערכת

שיעורים ושיחות בעבודת ה'			
מערכת ברסלב			
ייעוץ, שיעורים, נוענים, סיטורי התרבות ועוד			
ענבלאר	ארה"ק	ארה"ב	אר"י
0330.350.3064	079.704.0073	718.362.8870	0330.390.0487 02.5.808.321 646.585.2985
קול איחוד ברסלב לטוה"ק 09-7721111			